

Gråskimmel

Bekæmpelse af gråskimmel er vanskelig, og derfor skal der være fokus på god forebyggelse. Sunde planter, der hele tiden er i god vækst, og en fornuftig klimastyring er et godt udgangspunkt for at undgå problemer.

Angreb af gråskimmel starter ofte midt i planten. Bladangreb starter i visne bladkanter eller i beskadiget område. Bladstilke og blomsterstilke kan angribes ved basis, hvor der opstår brune læsioner. Angrebene udvikles når planten står under ugunstige forhold (transport, lavt lysniveau, høj luftfugtighed), og der kommer den typiske musegrå sporebelægning på de angrebne områder.

Igenom vinteren skal man gøre alt for at skabe luftcirkulation omkring planterne. Tjek op på nattens klima og undgå temperatur-drop.

Gråskimmelangreb har lettere ved at etablere sig, hvis planterne gødes kraftigt med kvælstof. For at styrke planterne og undgå visne bladkanter, skal man sørge for, at planterne tilføres tilstrækkeligt med calcium. Tjek jævnligt pH, Lv og balancen mellem næringsstofferne.

Fjern planterester og planter angrebet af gråskimmel. Forbyg angreb ved at sprøjte med et egnet svampemiddel tidligt i kulturen. Husk at de svampemidler, vi har til rådighed, virker bedst forebyggende, den kurative virkning er begrænset.

Bekæmpelse af gråskimmel



Den seneste tid med mildt og fugtigt vintervejr gør det vanskeligt at holde luftfugtigheden nede og dermed gråskimmel væk.

For at forebygge og bekæmpe angreb bliver der sprøjtet hyppigere end normalt, og her er Signum meget populært.

Vær opmærksom på at hyppige sprøjtninger med Signum vil øge risikoen for resistensudvikling. Signum skal maksimalt anvendes 2 gange pr. kultur. Denne grænse skal sikre, at der skiftes mellem midler med forskellig virkemekanisme og risikoen for udvikling af resistens minimeres.

I dag er de kemiske midler Signum, Switch, Teldor og Scala godkendt til bekæmpelse af gråskimmel. Det er alle udemærkede gråskimmelmidler, men de virker bedst forebyggende.

De skal bruges forebyggende tidligt i kulturen, og behandlingen skal eventuelt gentages. Da gråskimmel angriber gennem sår og svækkede/gamle blade, skal første behandling ske lige efter prikling, potning, så sår dækkes, og ved behandlingen er det vigtigt at få dækket alle overjordiske plantedele.

Ved lave temperaturer hæmmes optagelsen af de systemiske aktivstoffer i Signum og Switch, og man får en dårlig virkning. Behandling med kontaktmidlet Teldor kan derfor give en bedre virkning ved koldhuskulturer.

INDHOLD

Gråskimmel	1
Bekæmpelse af gråskimmel.....	1
Praktiske afprøvninger af mikrobiologiske midler og biostimulanter	2
Biostimulanter.....	2
IPM – dyrkning af koldhuskulturer	3
Kontroller småplanter og stiklinger for skadedyr.....	3
Skip ikke fangpladerne.....	3
Viola med dårlig tilvækst	4
<u>Alle</u> med sprøjtecertifikat/-bevis skal autoriseres.....	4



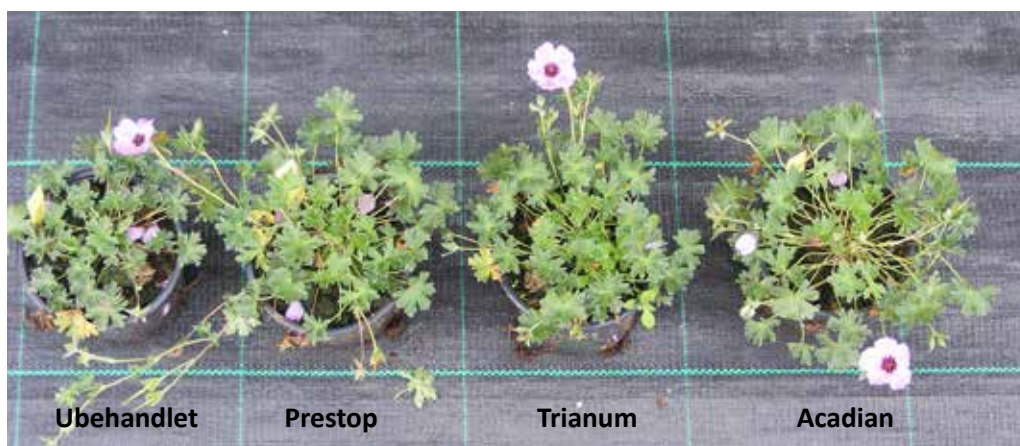
Gråskimmel i Gaura

Praktiske afprøvninger af mikrobiologiske midler og biostimulanter

Praktiske afprøvninger udført i 2016, viser at biostimulanter og mikrobiologiske produkter ikke altid kan forbedre plantesundheden og tolerancen overfor stress. Afprøvning udført i stauder til overvintring viste, at hverken behandling med mikrobiologiske midler som Prestop, Mycostop og Trianum, biostimulanter som Acadian og Hicure, samt kemisk bekæmpelse kan løse problemet med dårlig overvintring. Der var ikke muligt at vise tydelig forskel på behandlingerne.



Der er gentagne gange blevet afprøvet forskellige mikrobiologiske midler og biostimulanter i forskellige typer af stauder, og de senere afprøvninger udført fra sommer og ind i efteråret har vist, at man i nogle kulturer kan få en positiv virkning ved at behandle med Prestop, Trianum og Acadian.



For alle de valgte produkter gælder det, at der skal behandles inden, der opstår problemer – altså forebyggende. Det er også vigtigt at behandlingen gentages med det anbefalede antal gange og med det anbefalede interval. Det er ligeledes vigtigt, at planterne er i vækst, og hermed er i stand til at optage/udnytte de ændringer og påvirkninger de får.

Biostimulanter

Biostimulanter (tidligere planteforstærkere) er stoffer eller mikroorganismer, der fremmer plantevækst og øger tolerancen overfor ufordelagtige vækstforhold. Biostimulanter er stoffer eller mikroorganismer, hvis funktion er, når de er tilført planten eller rodzonen, at stimulere de naturlige processer der forbedrer næringsoptagelsen, udnyttelsen af næringsstoffer, samt giver øget tolerance overfor stress og bedre kvalitet.

Biostimulanter har ingen direkte virkning på skadevoldere. Biostimulanter regnes ikke for at være gødning eller pesticider. Herhjemme hører biostimulanter ind under lov om gødning og jordforbedringsmidler m.v., og for at biostimulanter må sælges herhjemme, skal de være anmeldt til NaturErhvervstyrelsen.

Afhængig af biostimulant, så skulle det være muligt at opnå følgende:

- større mikrobiel aktivitet i rodzonen
- Øget plantevækst
- Øget rodaktiviteten
- Forbedret tolerancen overfor stress
- Forbedret optagelsen af næringsstoffer

IPM – dyrkning af koldhuskulturer

Få inspiration til IPM-produktion af tidlige udplantningsplanter her: http://www.gartneriraadgivningen.dk/upl/website/7902_ipm-projekt/IPMDYRK Tidlige Udplantningsplanter.pdf



Kontroller småplanter og stiklinger for skadedyr

Produktionen af det kommende forårs udplantningsplanter nærmer sig. Det betyder, at der kommer mange stiklinger og småplanter produceret i 3. lande ind i gartnerierne.

Hjemkøb af plantemateriale er forbundet med risikoen for ind slæbning af skadedyr som f.eks. trips, hvide fluer og Duponchelia.

Når det drejer sig om hvide fluer og trips giver blå og gule fangplader en god og effektiv kontrol af plantematerialet. Fangpladerne placeres max. 10 cm over planterne, og der placeres mindst 1 fangplade pr. 100 m² i opstartsfasen. Fangpladerne kontrolleres og udskiftes en gang om ugen.

Foruden brug af fangplader skal planterne også kontrolleres visuelt for blandt andet trips, hvide fluer, duponchelia-larver og sørgemyg.

Til kontrol for Duponchelia opsættes der deltafælder med feromon. Så snart der er voksne hanner i kulturen lokkes de til fælderne.

Spindemider og dværgmider fanges ikke på fangpladerne, og her er en visuel kontrol af planterne nødvendig. Til kontrol af fangplade, og den visuelle kontrol af planterne, er en lup, der forstørrer 10x et godt værktøj.

Småplanter og stiklinger skal kontrolleres jævnligt de første 4 uger. Findes der skadedyr skal der sættes ind med en integreret bekæmpelse, hvor der sættes ind med en bekæmpelse og tiltag der begrænser spredning.

Skip ikke fangpladerne

Det varme vejr i september – oktober har givet tripsene gode mulighed for opformering, og der er derfor rigtig god grund til at holde øje med trips bestanden. Blev ved med at monitorere for trips på fangpladerne, og hold øje med symptomer på tripsangreb.



Ved at tjekke og udskifte fangpladerne hver uge eller hver 14. dag, kan man hele tiden følge trips-bestandens udvikling og aktivitet.

I kulturer, der dyrkes ved lave temperaturer, er trips-aktiviteten lav hen over vinteren, men så snart temperaturen stiger og/eller indstrålingen øges vil tripsen blive aktiv igen. Kun ved hjælp af fangplader vil denne aktivitet opdages, og bekæmpelse kan sættes ind.

Viola med dårlig tilvækst

Viola er en af de kulturer der kan blive ramt af svag og uensartet vækst, gullige blade, mangelfuld rodudvikling og dårlige rødder. Svampen *Chalara (Thievaliopsis) brassicola* er ofte årsagen til denne form for vækstdepression. Listen af værtsplanter er lang og omfatter blandt andet Begonia, Kalanchoe, Viola, Penstemon, Astilbe, Lupin og Paeonia. Angreb kan med andre ord opstå i mange af de pryddplanter, der dyrkes i væksthuse og på containerpladser.

Svampen trives ved pH mellem 5 og 8,5 og en temperatur mellem 13 og 37°C, men angreb fordres også af forhold der er stressende for planten – især tung og våd jord.



Alle med sprøjtecertifikat/ -bevis skal autoriseres

Der indføres over fire år frem til 1. juli 2020 krav om autorisation for at kunne bruge, købe og sælge sprøjtemidler til professionel brug. Det var fra 1. oktober i år muligt at registrere sig i Miljøstyrelsens autorisationssystem MAB. Det skal man gøre, hvis man har et sprøjtecertifikat, sprøjtebevis, gasningsuddannelse eller et forhandler certifikat.

Man kan enten registrere sig nu, eller udfylde en tro og love erklæring

Har man et gyldigt sprøjtecertifikat/sprøjtebevis og et opdateringskursus, der er mindre end 4 år gammelt, skal man enten autorisere sig i MAB, eller underskrive og opbevare en tro-og-love-erklæring om, at man har den nødvendige uddannelse.

Tro og love erklæring

Hvis man venter med at registrere sig i MAB til man har været på opfølgingskursus, sig skal man i stedet udfylde en tro-og-love erklæring. Denne skal udfyldes og underskrives af både ejer af virksomheden/driftslederen og hvis ikke vedkommende selv har et gyldigt sprøjtecertifikat/opdateringskursus, skal den medarbejder i virksomheden, der varetager sprøjtearbejdet, og som har et gyldigt certifikat i tillæg underskrive erklæringen. Erklæringen skal opbevares sammen med original eller kopi af sprøjtecertifikatet og skal fremvises på forlangende af kontrolmyndigheden (NaturErhvervstyrelsen). Den skal ikke fremvises i forbindelse med køb.

Autorisation

Den første autorisation er gratis, og autorisationen gælder i 4 år. Sidste frist for at autorisere sig er 1. juli 2020. Først fra denne dato vil forhandlerne kontrollere kundens autorisation, og kan kun sælge professionelle sprøjtemidler til autoriserede personer eller til virksomheder med autoriserede medarbejdere.

Forhandlere af sprøjtemidler til ikke-professionelle

Dem der sælger sprøjtemidler til private, for eksempel havecentre, skal være uddannet til at vejlede kunderne, derfor skal de enten have et sprøjtecertifikat eller på kursus og have et forhandlercertifikat. Hvis man har et sprøjtecertifikat, gælder autorisationen i MAB også som forhandler-autorisation.

Læs mere:

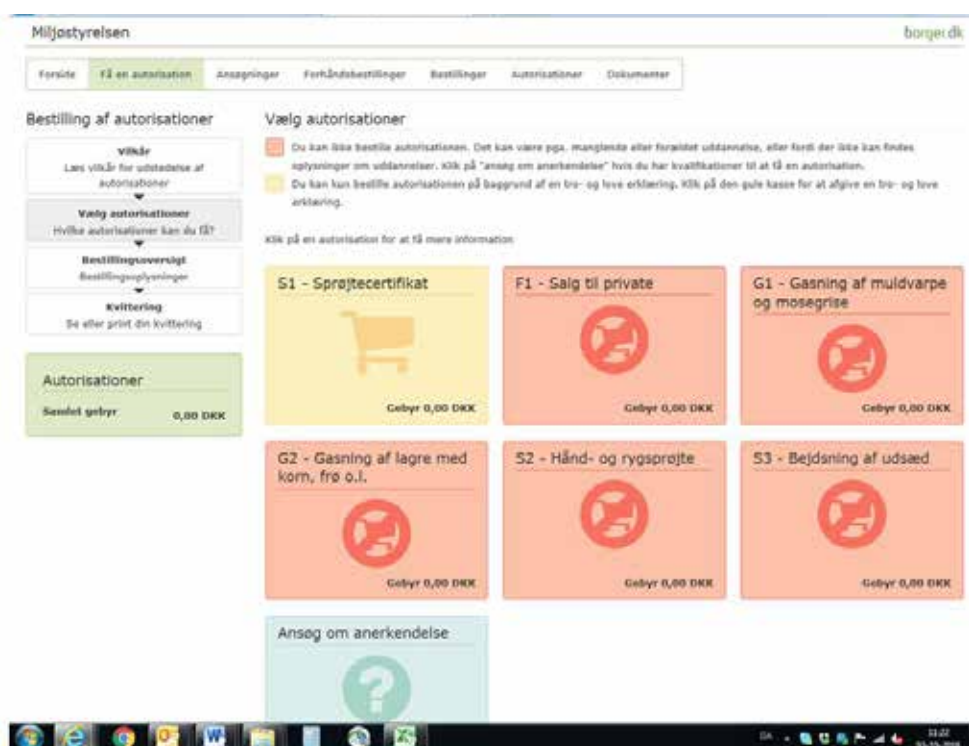
Miljøstyrelsen har lavet en side med krav til professionelle brugere af sprøjtemidler. Ved at klikke på Ud-
dannelse og autorisation i MAB, er det hele forklaret meget grundigt.

<http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/sproejtemidler/bruger/>

Link til Tro og love-erklæringen findes her:

<http://mst.dk/media/172199/tro-og-lov-erklaering.pdf>

Der er bragt en artikel om autorisation og MAB i det GartnerTidende nr. 14, der udkom den 10. novem-
ber. Artiklen er på side 34.



Anne Krogh Larsen

Tlf: 87 40 54 76 / Mobil: 21 63 12 61

akl@seges.dk



Inge Ulsted Sørensen

Tlf: 87 40 53 89 / Mobil: 30 50 77 69

ius@seges.dk